

پژوهشگاه فضایی ایران

ECSS-M-ST-80C
31 July 2008
Third issue

استاندارد ملی ایران
۲۰۴۷۴
چاپ اول
۱۳۹۴

مدیریت پروژه فضایی

مدیریت ریسک

ترجمه و تدوین:

کمیسیون فنی تدوین استاندارد مدیریت پروژه فضایی - مدیریت ریسک
پژوهشگاه فضایی ایران

۱۳۹۶

عنوان و نام پدیدآور: مدیریت پروژه فضایی: مدیریت ریسک / ترجمه و تدوین کمیسیون فنی تدوین استاندارد مدیریت پروژه فضایی - مدیریت ریسک پژوهشگاه فضایی ایران: مترجمان بهزاد معمار ماهر... [و دیگران] : تنظیم و تطبیق متن دو زبانه فاطمه نویدی. مشخصات نشر: تهران: به اندیشان، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۸۳ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۷۷-۵۴-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: فارسی - انگلیسی.

یادداشت: مترجمان بهزاد معمار، نسیم غفاری، فاطمه نویدی، محمدصادق مهجوم، الناز وکیلی، حمیدرضا شیخ سفلی، امین الله تیموری، جواد امیری مطلق، مسعود خوشنویسان.

یادداشت: کتابنامه.

عنوان دیگر: مدیریت ریسک.

موضوع: صنایع هوافضا -- مدیریت ریسک -- استانداردها

موضوع: Standards -- Risk management -- Aerospace industries

موضوع: مدیریت ریسک -- استانداردها

موضوع: Risk management -- Standards

شناسه افزودن: سازمان بهزاد، مترجم

شناسه افزودن: فاطمه، ۱۳۹۶ -، مصحح

شناسه افزودن: پژوهشگاه فضایی ایران - کمیسیون تدوین استاندارد مدیریت پروژه فضایی، مدیریت ریسک

رده بندی کنگره: HD ۴۱۳۷۰

رده بندی دیویی: ۸/۱۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۰۱۹۶۷۱

پژوهشگاه فضایی ایران

عنوان: مدیریت پروژه فضایی - مدیریت ریسک

ترجمه و تدوین: کمیسیون فنی تدوین استاندارد مدیریت پروژه فضایی - مدیریت ریسک پژوهشگاه فضایی ایران

مترجمان: بهزاد معمار ماهر، نسیم غفاری، فاطمه نویدی، محمدصادق مهجوم، الناز وکیلی، حمیدرضا شیخ سفلی، امین الله

تیموری، جواد امیری مطلق، مسعود خوشنویسان

تنظیم و تطبیق متن دو زبانه: فاطمه نویدی

ویراستار: جواد عبدی

ناشر: به اندیشان

نوبت و تاریخ انتشار: اول ۱۳۹۶

طرح روی جلد: مریم علی اکبری

صفحه آرا: هدا کاسپور

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۷۷-۵۴-۶

چاپ و صحافی: پیمان نو اندیش

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

حق چاپ مجدد برای پژوهشگاه فضایی ایران محفوظ است.

تهران، طرشت، بلوار شهید تیموری، نرسیده به بزرگراه شیخ فضل الله نوری، شماره ۱۸۲، پژوهشگاه فضایی ایران

کدپستی: ۱۴۵۹۷۷۷۵۱۱ تلفن: (۴۴-۴۹-۶۸) ۶۶۰۶۵۰۳۰ نمایر: ۶۶۰۸۶۱۵ www.isrc.ac.ir

استاندارد «مدیریت پروژه فضایی» مدیریت ریسک» که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط به وسیله پژوهشگاه فضایی ایران تهیه تا رین شده و در ۱۷۶ امین اجلاس کمیته ملی استاندارد مدیریت کیفیت مورخ ۱۳۷۱/۰۲/۰۴ مورث تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان ملی استاندارد ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به‌عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدیدنظر و اصلاح می‌شود و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:
ECSS-M-ST-80C: 2008 (third issue), Space project management Risk management

۲	مقدمه
۴	۱ دامنه کاربرد
۴	۲ مراجع الزامی
۶	۳ اصطلاحات، تعاریف و اختصارات
۱۰	۴ اصول مدیریت ریسک
۱۴	۵ فرآیند مدیریت ریسک
۳۴	۶ پیاده‌سازی مدیریت ریسک
۴۰	۷ الزامات مدیریت ریسک
۵۰	پیوست الف (الفی) سند خط‌مشی مدیریت ریسک - تعریف الزامات سند (DRD)
۵۶	پیوست ب (البی) طرح مدیریت ریسک - (DRD)
۶۲	پیوست پ (الپی) گزارش ارزیابی ریسک - (DRD)
۶۶	پیوست ت (التی) نمونه فرم ثبت ریسک و گزارش ریسک‌های رتبه‌بندی شده
۷۰	پیوست ث (الثی) مشارکت استانداردهای ECSS در فرآیند مدیریت ریسک

CONTENTS

Introduction	3
1 Scope	5
2 Normative references	5
3 Terms, definitions and abbreviated	7
4 principles of risk management	11
5 The risk management process	15
6 Risk management implementation	35
7 Risk management requirements	41
Annex A (Normative)- Risk management policy document - DRD	51
Annex B (Normative)- Risk management plan- DRD	57
Annex C (Normative)- Risk assessment report- DRD	63
Annex D (Informative)- Risk register example and ranked risk log example	67
Annex E (Informative)- Contribution of ECSS standards to the risk management process	71
Bibliography	74

مقدمه

ریسک‌ها تهدیدی برای موفقیت پروژه به شمار می‌روند، زیرا بر هزینه، زمان و عملکرد فنی پروژه اثر منفی می‌گذارند. در حالی که با کنترل صحیح و مناسب آنها، می‌توان فرصت‌های جدیدی با ارات مثبت نیز ایجاد نمود.

هدف از مدیریت ریسک پروژه، شناسایی، ارزیابی، کاهش، پذیرش و کنترل ریسک‌های یک پروژه فضایی به صورت نظام‌مند، پیش‌گیرانه، جامع و مقرون به صرفه، با در نظر گرفتن محدودیت‌های برنامه‌ای و فنی پروژه می‌باشد. ریسک‌ها در مقابل منابع مرسوم شناخته شده پروژه در حوزه‌های مدیریتی، برنامه‌ای (برای نمونه هزینه و زمان‌بندی) و فنی (برای مثال جرم، توان، قابلیت اعتماد، ایمنی و...) قابل مصالحه می‌باشند. مدیریت ریسک کلی یک فرآیند تکرارشونده در طول چرخه عمر پروژه است، به طوری که دوره‌های تکرار آن با توجه به پیشرفت پروژه در فازهای مختلف و همچنین به ارات نسبت به خط‌مبنای^۱ پروژه که بر منابع آن تأثیر می‌گذارند، تعیین می‌شود.

مدیریت ریسک در هر سطحی از شبکه مشتری^۲ (کارفرما) - تأمین‌کننده^۳ (مجری) اجرا می‌شود. رویه‌های شناخته شده^۴ در پرداختن به ریسک‌های پروژه از جمله تحلیل‌های مهندسی و سیستم، تحلیل‌های ایمنی^۵، اقلام بحرانی، قابلیت اکتا^۶، مسیرهای بحرانی و هزینه به عنوان اجزای جدایی‌ناپذیر مدیریت ریسک می‌باشند. هدف اصلی مدیریت ریسک، رتبه‌بندی ریسک‌ها با توجه به بحرانی بودنشان برای موفقیت پروژه است که منجر به جلب توجه مدیریت برای هدایت آن‌ها به مسائل اصولی می‌شود.

مجریان پروژه^۷ در مورد گستره اجرای مدیریت ریسک که بستگی به تعریف و مشخصه‌های پروژه دارد، توافق می‌کنند.

1. Baseline
2. Customer
3. Supplier
4. Known practices
5. Safety
6. Dependability
7. Project actors